

מנהג לפיד ושמועני
מי צינור את יומן השבוע?

כך זיהו גם בפרשת אברהם עור פור. עופר עצמו התמרמר מאוד על יחס זה של חבריו בממשלה, ועל כן התאבד.

גם בפרשת מישפחת רבין, ש-נגעה לעבירה כלכלית קטנה, טכ-נית במהותה, נשמרו כללים אלה. אם אמנם מבקש עתה מנחם בגין לשנות את הכללים, לשבור את הי-כלים העיתונאיים ולהפעיל לחצים שונים על היועץ המישפטי, שמע-מדו אינו כה חזק כשל מעמד קוד-מו - יש בכך התדרדרות נוספת של הנורמות במדינה.

אבו-ג'יט. אילו הכללים הי-החדשים, שהמציא בגין, היו קיימים בארצות-הברית, לא היתה פרשה ווטרגייט יכולה להתרחש.

העיתונות האמריקאית, יחד עם שאר כלי-התיקשורת, עקבו אחרי כל תנועה בפרשה. אילו נמנע מהם הדבר, היה הנשיא ריצ'ארד ניקסון משתיק את הפרשה עוד בראשיתה, ומונע את המשך חקירתה.

גם שם יצאו הנוכלים, הרמאים והגנבים בסיסמה: "שפיטה עליידי העיתונות". אולי גיבורי הפרשה היו העיתונאים - ולא, כל אנשי הנשיא.

המישפט עלול להשפיע על המוש-בעים, במיקרים כאלה נדרש, לא פעם, להעביר את המישפט לעיר אחרת, שעיתונייה לא הירבו לכתוב על העניין הנדון.

בארץ אין מושבעים. השפיטה היא בידי שופטים מיקצועיים, הי-פועלים על פי חוקים קפדניים הי-מבטיחים את סינון הראיות והבדי-קה האובייקטיבית. אין כל חשש לכך ששופט יהיה מושפע, בעת המישפט, מדברים שקרא לפני כן בעיתונים.

ואילו הטענה כאילו "הציבור" או "האזרח הרגיל" משוכנעים על-ידי העיתונים כי אבו-חצירא הוא אשם, עוד לפני שהחל המישפט, אינה רלוונטית כלל. אין כל חשי-בות ל"מה שחושב הציבור" במשך כמה ימים או שבועות. דעתו של הציבור תיקבע, בסופו של דבר, על-ידי פסק-הדין. אם אבו-חצירא לא יועמד למישפט, הוא ינצח. אם יועמד למישפט ויוזכה - ינצח כפי-ליים.

אמנם, חשובה גם צורת הזיכוי, קודמו של אבו-חצירא, יצחק רפאל, זוכה במישפט מפני שהעד העיקרי החליט, לפתע, לבלום את פיו ו-לסרב להעיד נגדו. רפאל זוכה מהוסר-הכוחות. הדבר הפעיל לגביו את הכלל כי "אדם הוא זכאי אם לא יורשע בדיו". אך זה לא הספיק כדי לטהרו מבחינה ציבורית. אהרון אבו-חצירא עצמו הסיק מכך את המסקנה, הדיח את רפאל, ותפס את מקומו.

החובה לדעת. יש ויכוח בי-עולם ובארץ אם ומתי צריכים לפרסם שמו של חשוד, שמתנהלת נגדו חקירה. אך לא יתכן כלל ויכוח על שאלה זו אם החשוד הוא איש-ציבור, הנחשד בעבירה הי-קשורה בתפקידו הציבורי. במיקרה כזה, לא זה בילבד ש-העיתונות זכאית לדווח, היא חייבת לדווח. לא זה בילבד שהאזרח זכאי לדעת, הוא חייב לדעת.

כי בחקירה כזאת עלולים להיות מופעלים לחצים כבירים מצד שרים, ראשי-מיפלגות, גורמים כל-כליים וקצינים בכירים. רק העין הפקוחה של העיתונות, הציבור כולו, יכולה לשמור על האינטרס הציבורי. לכאורה צריך גם החשוד להיות מעוניין בביקורת רצופה וקפדנית כזאת.

לשבור את הכלים. עצם השי-מעת הטענות בפי ראשי-הממשלה ומלחכי-פינתו היא תופעה מסור-כנה.

בימי פרשת ירלין פעלה המערכת כפי שהיתה צריכה לפעול. השבועון המסויים פירסם את הפרשה, וגרם לחקירה מישטרית. המישטרה פעלה בתוקף, העיתונות כולה דיווחה על מהלך החקירה. יועץ מישפטי חזק, הפרופסור אהרון ברק, דאג לכך ששום לחץ פוליטי לא פריע למישטרה. שרה-מישטרה ו-שרה-מישפטים, שלמה הילל וחיים צדוק, נמנעו מכל התערבות בלתי-ראויה. וגם ראשי-הממשלה, יצחק רבין, שהיה הניווט הפוליטי העי-קרי של הפרשה, שמר על התי-נהגות הוגנות.

ציטוט השבוע

מאת **יאיר עמיקם**, כתב "דיעות אחרונות"
"לדעתי אפשר לקנות כי כסף מצפון בינלאומי, ומה שקובע היום את התנהגות העולם זה הנפט. אני מקווה שהעולם יתהלל להרגיש שהוא מאבד את העצמיות שלו ואת הכבוד שלו בגלל הכסף הזה. גם אנו צריכים להקטין את התלות במדי-נות אחרות, ואם התלות מכופפת אותנו - אזי יש להעדיף את זקיפות-הקומה עלייפני הכיפוף והתלות. אם זה אומר שצריך להוריד את רמת-החיים, אז יש להוריד את רמת-החיים, אבל להי-שאר ישרים, ולא לעמוד על ארבע". דברים אלה אמר הרמטכ"ל, רביאלוף רפאל איתן, כראיון ל"הלוחם", ביטאון אירגון נכי צה"ל.

תחת הכותרת "רפול: אם יבואו 800 מיליון גלים-גלים לג'יהאד - יהיו לנו עוד תענה, עוד מוקש עוד יישוב", פירסם "ידיעות אחרונות" ביום החמישי האחרון ידיעה שנפתחה בקטע זה. הניסוח עוזר והתפרש כ"הומור שחור", כאשר הוא שם כביטאון הנכים את הדגש על "זקיפות-הקומה" לעומת "הכיפוף" ועמידה "על ארבע".

צנוורה

הקרב על השבוע

מנכ"י רשות-השידור ומנהל המלוויזיה התערבו בעבודתם של אנשי החשדות ופסלו כתבה עי, "שום עכשיו"

כאשר סיים יעקב אזימאיר את הגשת התוכנית השבוע - יומן אירועים בטלוויזיה, בליל שבת שעבר, לא הבינו מיליון וחצי הי-צופים, למה התכוון כשאמר: "אנו

מסיימים כאן מהדורה מקוצרת של השבוע". הצופים לא שיערו כלל, כי שעה וחצי לפני פתיחת השידור, לא היה ברור אם המגאזין הפופולארי ישודר.

ראשיתו של אחד המאבקים הי-עקרוניים ביותר בטלוויזיה, מאז ראשית כהונתו של יוסף ("טומי") לפיד כמנכ"ל רשות-השידור, החל לפני שבועיים. בישיבת-עבודה שרגתית הטילה עורכת השבוע, יעל חן, על הכתב מנשה רו לע-רוך כתבת-תחקיר על המתרחש בי-ימים אלה בתנועה שלום עכשיו. רו חקר ובדק, מצא כי הנושא ראוי לכתבה ויצא בראש צוותו כדי לצי-לב.

בראשית השבוע נודע ללפיד, כי בכונת השבוע - יומן אירועים להקריץ כתבה על שלום עכשיו. הוא פנה היישר אל מחלקת-החד-טלוויזיה, וביקש לראות את הי-ראשם שצילם רו*.

אנשי מחלקת-החדשות ראו בי-צעדו של המנכ"ל התערבות שלא במקומה, הנוגדת את העקרונות העיתונאיים. הם סירבו להעמיד לרשותו את הראשם, והודיעו שי-אם ברצונו לראות את הכתבה, עליו להמתין עד שתהיה מוכנה לשידור. הם לא כפרו בעקרון, שי-זכותו של המנכ"ל לראות כתבה גמורה, בטרם שידור.

תשדיר-שירות לשלום. בשלב זה קיבל לפיד את עמדתם העקרונית של אנשי החדשות, אך תבע מהם שיראו לו ולמנהל הטל-וויזיה, יצחק שימעוני, את החומר טרם עריכתו הסופית, כדי שיוכלו להשפיע על גימורה של הכתבה. חן ורו סירבו, בטענה שזו התערי-בות מיקצועית, שתוביל בסופו של דבר לכך, שלפיד ייצא לשטח עם הכתבים, כדי להנחותם מה לצלם, היכן לצלם ובאיזה זווית להציב את המצלמות.

מפאת העומס השורר תמיד בחדריה-העריכה לא השלים רו את עריכת הכתבה לפני היום השישי. לפיד ושימעוני חיו בתחושה, שי-אנשי מחלקת-החדשות דוחים אוי-תם בלך-יושב.

בבוקר היום השישי, כאשר ביקש לפיד לראות את הכתבה, התפתח דיוור-דרים בינו לבין העורכת. יעל חן התריסה בפניו: "אתה לא תיתן לשדר את הכתבה גם אם יש בה גיוז (חדשות) וגם אם אין בה

* ראשם - צילומים בלתי-ערוי-כים, בעגה המיקצועית של הטל-וויזיה.

ניו". לפיד רגו על גימת דיבורה והשיב: "בבניין הזה לא אני חייב לך דיווח-שבון, אלא את זו שי-חייבת לי דיווח-שבון".

אחר-כך היקשה מנכ"ל הרשות: "מה פתאום אתם עושים כתבה על שלום עכשיו? איזה סיפור עיתון-נאי מצאת בתנועה זו, בשבוע שי-בו יש שביתות בפולין, יש קארטר-רגן בארצות-הברית, ואבו-חצירא אצלנו?"

ובפנותו לחן הוסיף: "ואם לא תתני לי הסבר משכנע, הרי שי-נותר לי לחשוב רק זאת - שיש בכונתך ליצור תשדיר-שירות לי-שלום עכשיו, זוהי תנועה שמזמן לא היתה בחדשות ואת הרי ידועה ברבים כאוהדת שלה".

חן נעלבה ויצאה מחדרו של הי-מנכ"ל. רו יצא עימה, כשטרקן השניים את הדלת הציע מנהל הי-טלוויזיה למנכ"ל הרשות לגנוז את הכתבה. לפיד השיב לשימעוני בי-קצרה: "עכשיו נתון הדבר לשי-קולך!" בו במקום החליט שימעוני-ני לגנוז את הכתבה.

המחותן הראשי. עם היוודע דבר הפסילה לעובדים, התכנס ועד עובדי מחלקת-החדשות ליישבת-חירום. ההחלטה שנתקבלה: לא לשדר את המגאזין ולהשבית את המחלקה.

לפיד נסע בינתיים לתל-אביב, אך כמה עובדים במחלקת-החדשות, שניסו למצוא מוצא מן המשבר, הציעו לשדר את הכתבה הגמורה בווי-טיואר* לתל-אביב, על מנת שלפיד יראה אותה שם ויאשר, בשעה שש בערב כינסו אנשי הוועד את כל עובדי מחלקת-החד-שות - חלקם נאסף בירושלים ו-חלקם באולפנים שבתל-אביב. במד-המשך (בעמוד 76)

* שידור באמצעות כבל, הנקלט על מכשיר וידאו.

